

פסחים פז. (תחילת הפרק) עד פח: (משנה)

ביאורי מושגים

ברירה - בש"ס מופיעים מקרים שונים, שבהם האדם מבצע פעולה אולם הוא מתנה שהתוצאה ההלכתית תחול רק אם אירוע מסוים יתקיים. חלק מהמקרים הללו מוגדר כתנאי וחלק מוגדר כברירה. (להרחבה עיין בביאור מושגים עירובין לז) להלכה נפסק שבדיני תורה "אין ברירה" ובדיני דרבנן "יש ברירה".

משנה

אנשים שנמצאים בין שתי רשויות

אשה שאביה ובעלה שחטו בשבילה:

- בשנה הראשונה (שלאחר חתונתה) - תאכל אצל מי שתבחר.
- מהשנה השניה ואילך (שלאחר חתונתה) - תאכל אצל בעלה.

יתום ש 2 אפוטרופסים שחטו בשבילו:
יאכל אצל מי שיבחר.

עבד של 2 שותפים:
לא יאכל אצל אף אחד מהם.

מי שחציו עבד וחציו בן חורין:
לא יאכל אצל אדונו.

המשנה עוסקת באשה שאינה לחוצה (רדופה) ללכת לבית אביה.

אשה הלחוצה (רדופה) ללכת לבית אביה:

- בשנה הראשונה - תאכל משל אביה.
- מהשנה השניה והלאה - תאכל אצל מי שתבחר.

אין ברירה, ולכן עליה לבחור להיכן היא שייכת בזמן השחיטה ולא אחרי כן.

אמנם אין ברירה, אך כאן יש דין זה נלמד מ"שה לבית".

אא"כ אינם מקפידים והסכימו שיאכל אצל אחד מהם.

לדעת "משנה ראשונה":
לא יאכל אף משל עצמו.

לדעת "משנה אחרונה" (שמודים ב"ה שכופין את אדונו לשחררו):
רשאי לאכול משל עצמו.

מתי אדם יכול לשחוט עבור אחרים:

בנו ובתו הקטנים, עבדו ושפחתו הכנענים - אפילו אם מתנגדים. (ואפילו אם שחטו בעצמם - יוצאים רק בשל רבן)

בנו ובתו הגדולים, עבדו ושפחתו העברים, אשתו - רק אם לא מתנגדים. (ואם שחטו בעצמם הרי זה כאילו התנגדו ויוצאים בשלהם).

אימרותיו של ר' יוחנן:

- אוי לה לרבנות שמקברת את בעליה.
- ירבעם זכה להמנות עם מלכי יהודה מפני שלא קבל לשון הרע על עמוס.
- אל תלשין עבד אל אדונו אפילו אם חטא.
- גדול קבוץ גלויות כיום שנבראו בו שמים וארץ.

4 נביאים שנתנבאו באותו הפרק:

הושע, ישעיהו, עמוס, מיכה.

4 קניינים קנה הקב"ה בעולמו:

תורה, שמים וארץ, בית המקדש, ישראל.

זאת בניגוד ליהודת בבל
(ובראשה עזרא) שזכתה ללמוד
וללמד.

מדרשים על פסוקי שיר השירים

- "אחות לנו קטנה ושדים אין לה" - זו יהדות עילם שזכתה ללמוד ולא זכתה ללמד.
- "אני חומה" - זו תורה. "ושדי כמגדלות" - אלו תלמידי חכמים.
- "אני חומה" - זו כנסת ישראל. "ושדי כמגדלות" - אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות.

טובתה של הגלות

- צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפזרם בין האומות, כיוון שכך לא ניתן לכלותם יחד.
- לא הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים.

מדוע הקב"ה הגלה את ישראל דווקא לבבל?

- כיוון שאינם אכזרים כשאר האומות.
- מפני שעמוקה כשאול (וה' הבטיח לפדות מהר מהשאול).
- מפני שלשונם דומה ללשון התורה (ואז לא תשתכח התורה).
- זהו המקום המקורי שלנו ולכן כשה' כעס עלינו שיגרנו חזרה לבית אימנו.

גם כסף מצרים וכתב הלוחות חזרו למקורן.